

Av. Ozan Karaduman

Av. Talat Yörük

Elektronik Ticaret: Hangi Yükümlülüklere Dikkat Etmeli?

İnternet, hayatımızın birçok alanında olduğu gibi ticaret alanında da oldukça önemli değişikliklerin gerçekleşmesine yol açtı. Önce dünyada sonra da ülkemizde elektronik ticaret siteleri ortaya çıkmaya başladı. Bu e-ticaret siteleri sayesinde, alıcı fiziken herhangi bir yere gitmeye gerek kalmaksızın satıcının sattığı ürünü bilgisayarından veya cep telefonundan inceleme ve sipariş etme imkanına kavuştu. Bu durum hepimizin hayatını kolaylaştırdı ancak her yeni radikal değişiklikte olduğu gibi, haklı veya haksız bazı şüpheleri de birlikte getirdi. Ülkemiz, bu şüphelerin giderilmesi için elektronik ticaret konusunda en sıkı düzenlemelerin getirildiği yerlerden birisi. Bu nedenle, elektronik ticaret konusunda yatırım yapmak isteyenlerin, uygulanacak yükümlülükleri iyi incelemesi önemlidir. Biz bu makalede, elektronik ticaret konusundaki önemli yükümlülüklerden kısaca bahsedeceğiz.

Sipariş

Elektronik ticaret konusunda en önemli kanun, adından da anlaşılabilirliği üzere 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanundur ("E-Ticaret Kanunu"). E-Ticaret Kanunu, elektronik ticaret faaliyetinde bulunan kişilere ("Hizmet Sağlayıcı") birçok yükümlülük getirmektedir. İnternet sitelerinde veya elektronik ticaret uygulamalarının (örneğin cep telefonu uygulamaları), elektronik ortamda verilecek siparişlere ilişkin olarak belirli prosedürlere izliyor olması gerekmektedir. Alıcı siparişi onaylamadan

önce sözleşme şartlarını ve ödeyeceği toplam bedeli görebilmelidir. Sipariş verildikten hemen sonra, siparişin alındığının teyidi alıcıya elektronik ortamda bildirilmelidir.

Bilgi Verme

E-Ticaret Kanunu'nun getirdiği önemli yükümlülüklerden birisi de bilgi verme hakkındadır. Hizmet Sağlayıcı kendilerine ilişkin tanıtıcı bilgileri, alıcılara, internet sitelerinde veya elektronik ticaret uygulamalarında açık şekilde vermelidir. Ayrıca, uygulanacak gizlilik kurallarına ilişkin bilgiler verilmeli, bunun yanında alıcıya veri girişinde hata yaptıysa bunları düzeltme imkanı tanınmalıdır.

Bilgi verme konusundaki bir diğer önemli yükümlülük Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'dan kaynaklanmaktadır. Buna göre, alıcının tüketici olduğu durumlarda, alıcıya sözleşmenin bir kopyasına erişme imkanı sağlanmalıdır. İnternet sitelerinde veya elektronik ticaret uygulamalarının (örneğin cep telefonu uygulamaları), elektronik ortamda verilecek siparişlere ilişkin olarak belirli prosedürlere izliyor olması gerekmektedir. Alıcı siparişi onaylamadan önce sözleşme şartlarını ve ödeyeceği toplam bedeli görebilmelidir. Sipariş verildikten hemen sonra, siparişin alındığının teyidi alıcıya elektronik ortamda bildirilmelidir.

Bilgi Verme

E-Ticaret Kanunu'nun getirdiği önemli yükümlülüklerden birisi de bilgi verme hakkındadır. Hizmet Sağlayıcı kendilerine ilişkin tanıtıcı bilgileri, alıcılara, internet sitelerinde veya elektronik ticaret

uygulamalarında açık şekilde vermelidir. Ayrıca, uygulanacak gizlilik kurallarına ilişkin bilgiler verilmeli, bunun yanında alıcıya veri girişinde hata yaptıysa bunları düzeltme imkanı tanınmalıdır.

Bilgi verme konusundaki bir diğer önemli yükümlülük Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'dan kaynaklanmaktadır. Buna göre, alıcının tüketici olduğu durumlarda, alıcıya sözleşmenin bir kopyasına erişme imkanı sağlanmalıdır.

Son olarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("KVKK") kapsamında Hizmet Sağlayıcılar, kişisel verilerini topladıkları kişilere, kişisel verilerini neden işledikleri, ne şekilde işledikleri, nasıl topladıkları gibi birçok konuda bilgi vermek zorundadırlar. Bu bilgilendirmeler, internet sitelerine veya elektronik ticaret uygulamalarına konulan gizlilik politikaları ile yapılabilmektedir.

Ticari İletişim

İletişim araçlarının çoğalması ile hayatımıza ürünlerin tanıtımını yapan elektronik iletiler girmiştir. Her gün, birçok firma ürünleri hakkında kısa mesajlar veya e-mailler göndermektedir.

Bu iletilerin sayısı rahatsız edici boyutlara ulaşmıştır. Bu konudaki şikayetleri önleyebilmek adına, Elektronik Ticaret Kanunu'nda bazı düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre, tacir veya esnaf olmayan kişilere elektronik ticari iletiler ancak ilgili kişinin bu gibi iletileri almaya önceden izin vermesi halinde gönderilebilecektir. Bu izin verilse dahi ilgili kişiye daha sonra elektronik ticari ileti almaktan vazgeçmesine olanak verecek bir sistem kurulmalıdır. Tacir veya esnaflara gönderilecek elektronik ticari iletilerde ise önceden izin almaya gerek bulunmamaktadır; bu iletilerde ilgili kişilere ileti almaktan vazgeçme hakkı tanınması yeterlidir.

Kişisel Verilerin Korunması

Elektronik Ticaret Kanunu ve KVKK; Hizmet Sağlayıcılara, alıcıların kişisel verilerini güvenli şekilde koruma, bu verilere izinsiz erişimin önlenmesi için gerekli tedbirleri alma gibi birçok yükümlülük getirmiştir. Özellikle KVKK'nın bu konuda getirdiği yükümlülükler oldukça önemlidir ve bu yükümlülüklerin ihlali halinde 1.000.000 TL'ye varan idari para cezaları verilmesi ihtimali ortaya çıkmıştır. KVKK kapsamında, Hizmet Sağlayıcıları, veri sorumlusu olarak adlandırılacaklardır ve kişisel verileri işleyebilmeleri için onay almaları veya KVKK'da sayılan ve onay alınmasına gerek bulunmayan durumlardan birisinin kapsamına giriyor olmaları gerekecektir. Aynı şekilde, kişisel verilerin bulut bilişim firmaları dahil üçüncü kişilere verilebilmesi için belirli şartlara uyulması gerekmektedir. Bu nedenle, bu konuda özellikle

KVKK kapsamındaki yükümlülükler iyice incelenmeli ve sistem bu yükümlülüklerle uyacak şekilde kurulmalıdır.

Bilgilerin Saklanması ve İspat

Elektronik ortamda gerçekleştirilen sözleşmeler, Tüketicinin Korunmasına Hakkında Kanunun 48. Maddesi kapsamında bir "mesafeli satış sözleşmesidir". Söz konusu kanun ve bunu dayanak alarak çıkartılmış yönetmeliklere göre, sözleşmenin onaylanmış halinin satıcı tarafından 3 yıl süre ile saklanması zorunlu hale getirilmiştir. Aynı şekilde, cayma hakkı, bilgilendirme, teslimat ve diğer hususlardaki yükümlülüklerle dair her bir işleme ilişkin bilgi ve belge de 3 yıl boyunca saklanmalıdır.

Ödeme

Pazaryeri modeli ile çalışan elektronik ticaret siteleri ve uygulamaları (yani farklı satıcılar ile alıcıları elektronik ortamda buluşturan elektronik platformlar), 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'a uygun şekilde kurulmuş ve BDDK'dan lisans almış "ödeme kuruluşları" ile anlaşma yapmalı ve bu ödeme kuruluşlarının sistemleri aracılığı ile ödeme almalıdırlar.

Cayma Hakkı

Klasik ticarete olduğu gibi e-ticaret ile iştilgal eden şirketlerin en çok özen göstermesi gereken bir diğer husus da Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile düzenlenmiş olan, tüketici haklarıdır. Tüketicinin öncelikli haklarından bir tanesi cayma hakkıdır. Cayma hakkı tüketiciye aldığı mal veya hizmeti hiçbir gerekçe bildirmeden, teslim aldığı tarihten itibaren 14 gün içinde iade etme hakkı vermektedir. Alıcı, satıcıya bu bildirimini teslim tarihinden itibaren 14 gün içinde yaptığı taktirde, satıcı bu gelen talepten sonra en geç 10 gün için içinde, alıcıya herhangi bir masraf yükletmeksizin malın veya hizmetin iadesi ile yükümlüdür.

Son Söz

Yukarıda verilen örnekler, elektronik ticaret konusunda faaliyet göstermek isteyenlerin tabi olacağı yükümlülüklerden sadece birkaçıdır. Bu yükümlülükler, bu konudaki hukuki düzenlemelerin ne kadar çeşitli olduğunu göstermektedir. Bu yükümlülüklerle uyulmaması, önemli idari para cezaları ile karşılaşılmasına ve yatırım maliyetinin önemli şekilde artmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle, elektronik ticari faaliyetlere ilişkin bir yatırım yapılmadan önce bu konuda danışmanlık alınması ve internet sitesinin veya elektronik ticaret uygulamasının en baştan hukuki yükümlülüklerle uyacak şekilde tasarlanması gereklidir.